

Preadvies van de Advies Commissie Strafrecht

inzake

wetsvoorstel invoering thuisdetentie en verruiming mogelijkheden elektronisch toezicht

De regering geeft blijk van voortschrijdend inzicht in deze materie, door in het concept wetsvoorstel af te zien van de invoering van thuisdetentie als zelfstandige hoofdstraf. In plaats daarvan wordt aangeknoopt bij de huidige praktijk die over het algemeen genomen lijkt te voldoen, met enkele aanpassingen teneinde die praktijk van een wettelijke basis te voorzien. Daarnaast wordt nu voorgesteld thuisdetentie mogelijk te maken in het kader van de voorlopige hechtenis, en een nieuwe, verzwaarde variant van de tenuitvoerlegging van de taakstraf in te voeren, namelijk in combinatie met elektronisch toezicht.

Gelet op de scepsis waarvan het advies van de adviescommissie d.d. 19 juni 2007 en de NOvA over het oorspronkelijke (concept)wetsvoorstel getuigde – al was de NOvA niet principieel afwijzend - kan de adviescommissie instemmen met deze wat bescheidener doelstelling. Wel blijft gelden dat gezien het grote aantal voorwaarden waaraan de gestrafte dan wel voorlopig gehechte moet voldoen nog steeds sprake is van een vrij ‘elitaire’ wijze van tenuitvoerlegging. Tengevolge van het grote aantal voorwaarden en uitsluitingsgronden ligt willekeur op de loer, die door de beoogde rechtsbescherming op grond van de Penitentiaire Beginselenwet zal moeten worden beteugeld. Nu de voorgestelde wijziging in belangrijke mate neerkomt op een bestendiging van de huidige praktijk die zoals gezegd lijkt te voldoen, kan de adviescommissie hiermee leven.

Tenslotte nog een juridisch-technische opmerking. De adviescommissie vraagt zich af of het niet de voorkeur verdient om in het Wetboek van Strafrecht zelf, en niet zoals nu (uitsluitend) geschiedt in het voorgestelde art. 4a tweede lid onder a van Penitentiaire Beginselenwet, te regelen dat de rechter kan bepalen dat de mogelijkheid van thuisdetentie wordt uitgesloten. De adviescommissie twijfelt trouwens aan de noodzaak van een dergelijke bepaling. De onderbouwing daarvan in de memorie van toelichting (p. 4 onderaan) is summier en niet erg overtuigend. De memorie van toelichting benadrukt zelf sterk dat onderzoek heeft uitgewezen dat thuisdetentie wel degelijk een ingrijpende straf is. Tegen die achtergrond kan de voorgestelde regeling worden gemist.

Rotterdam, 14 september 2009

Adviescommissie Strafrecht
prof. mr. T.N.B.M. Spronken, voorzitter,
namens deze, mr. R. Hoogendoorn, secretaris